

სასკოლო გრამატიკის სწავლების ზოგიერთი ასპექტი არაქართულ სკოლებში

ნინო ჰავლიაშვილი

*ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და
ხელოვნების ფაკულტეტზე ქართული ენისა და ლიტერატურის დიდაქტიკაში
განათლების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების
შესაბამისად.*

პროგრამა: ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის საბაზო და საშუალო საფეხურის
საენის/საენობრივი ჯგუფის მასწავლებელი(ქართული ენა ლიტერატურის
მიმართულემა)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნათელა მალაქელიძე, ასოცირებული პროფესორი.

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2017

განაცხადი

როგორც წარმოდგენილი სადისერტაციო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ნინო პავლიაშვილი

26.06.2017

სარჩევი

აბსტრაქტი.....	
შესავალი.....	7
კვლევის სათაური.....	7
საკითხის აქტუალობა.....	7
პრობლემის დასმა.....	9
კვლევის მიზანი.....	9
საკვლევი საკითხები.....	10
კვლევის მეთოდები.....	11
საკვლევი ობიექტი.....	11
კვლევის ჩატარების დრო.....	12
მონაცემების შეგროვების მეთოდი.....	12
თავი I	
სახელმწიფო ენობრივი პოლიტიკა	
I.1.ენის რაობა.სახელმწიფო ენა.....	14
I.2.ენათა ნათესაობა.ენის ფუნქცია.....	14
I.3.სახელმწიფო ენა.....	15
I.4.ენობრივი კატეგორიები და მათი მნიშვნელობა.....	16
თავიII	
ინტერკულტურული და ბილინგვური განათლება	
II.1.ინტერკულტურული განათლება.....	18
II.2 ინტერკულტურული განათლების პრინციპი.....	19

II.3.ბილინგვური განათლების ძირითადი პრინციპები.....	20
თავი III	
III.1.ფაქტობრივი მდგომარეობა ენის სწავლების კუთხით.....	21
III.2.მეორე ენის სწავლების სტრატეგიები.....	22
III.3.სწავლების მეთოდები.....	23
III.4.გრამატიკა,მისი ფუნქციები,ენის სტრუქტურის შემადგენლობაში.....	23
თავი IV	
IV.1.ე.ს.გ.-ს ანალი.....	36
IV.2.სასკოლო სახელმძღვანელოების ანალიზი.....	41
IV.3.მონაცემთა შეგროვება.....	48
IV.4.მონაცემთა ანალიზი.....	48
დასკვნები.....	55
რეკომენდაციები.....	57
გამოყენებული ლიტერატურა.....	59

მადლობა

მადლობას ვუხდით ყველა პიროვნებას, რომელმაც მონაწილეობა მიიღეს კვლევაში და აქტიურად დამეხმარნენ ნაშრომის შექმნაში.

პირველ რიგში, მადლობას ვუხდით ჩემს სამაგისტრო ხელმძღვანელს, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებულ პროფესორს, ქალბატონ ნათელა მაღლაკელიძეს, რომელიც, ნაშრომზე მუშაობის ყველა ეტაპზე აქტიურად მეხმარებოდა და სწორ მიმართულებებს მაძლევდა.

მადლობას ვუხდით ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართული ენის სახელოსნოს ხელმძღვანელს-ქალბატონ თინათინ კილურაძეს, მნიშვნელოვანი საკითხების გარკვევაში დახმარებისთვის.

მადლობას ვუხდით ილიას უნივერსიტეტის ყველა იმ არაქართველ სტუდენტს, რომლებმაც მნიშვნელოვანი დახმარება გამიწიეს საკითხის კვლევის ფარგლებში და მონაწილეობა მიიღეს ჩემ მიერ განხორციელებულ კვლევაში.

მადლობას ვუხდით, მარნეულის რაიონის სოფელ კასუმლოს საჯარო სკოლის დირექტორს, ბატონ მამედ მირზაევს, კვლევაში აქტიური მონაწილეობისთვის.

მადლობას ვუხდით მარნეულის რაიონის სოფელ კასუმლოს საჯარო სკოლის ყველა იმ მასწავლებელსა და მოსწავლეს, რომლებიც აქტიურად ჩაერთვნენ კვლევაში და დამეხმარნენ პრობლემატური საკითხების გამოკვეთაში.

აბსტრაქტი

სამაგისტრო ნაშრომი წარმოადგენს ტრადიციული კვლევის ანგარიშს, რომელიც ეხება ეთნიკურ უმცირესობებში ქართულის, როგორც მეორე ენის სწავლების პროცესში გრამატიკის როლის გარკვევას. კერძოდ, კვლევა მოიცავს ქვემოთ ჩამოთვლილ რამდენიმე პრობლემური საკითხს: რას და როგორ ასწავლიან, ქართულის, როგორც მეორე ენის მასწავლებლები; გრამატიკული ნაწილის სწავლებაში რა პრობლემებია; რა კონკრეტული მიზეზები განაპირობებს, სახელმწიფო ენის სათანადო დონეზე დაუფლების სირთულეებს. გარდა ამისა, ნაშრომში განხილულა, არაქართულ სკოლებში, ქართულის, როგორც მეორე ენის სწავლების მეთოდების და სასწავლო სახელმძღვანელოების შესაბამისობა, სახელმწიფოში მოქმედ ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებით ქართულის, როგორც მეორე ენის, სწავლების სტანდარტთან.

დაკვირვების მიზნით, ვიყავი მარნეულის რაიონის სოფელ კასუმლოში. გამოვკითხე 6 ქართული ენის მასწავლებელი და საბაზო საშუალო საფეხურის 25 მოსწავლე. მასწავლებლებთან მქონდა ინტერვიუ, მოსწავლეებთან ღია კითხვარები, რომლებიც ითვალისწინებდა ენობრივი კომპეტენციის გარკვევას და მათ მიერ პრობლემების დასახელებას, პრობლემების გამომწვევი მიზეზების დასახელებას და მოგვარების გზების ძიებას. ასევე მქონდა ინტერვიუ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის 6 არაქართველ სტუდენტთან და ამავე უნივერსიტეტის ქართული ენის სახელოსნოს ხელმძღვანელთან, ქალბატონ- თინათინ კილურაძესთან.

აღნიშნული ნაშრომის ძირითად საკვლევ საკითხს წარმოადგენს, კომპაქტურად დასახლებულ, ეთნიკურ უმცირესობათა სკოლებში, ქართულის, როგორც მეორე ენის სწავლა/სწავლების პროცესში რთულად აღსაქმელი გრამატიკული საკითხების გამოკვეთა და მათი გამომწვევი მიზეზების დადგენა. კვლევის შედეგად, შევიმუშავე რამდენიმე ეფექტური რეკომენდაცია, რომელსაც წარმოგიდგენთ ნაშრომში.

Abstract

Master's Thesis is a report of a traditional research, that is related to identifying the grammar role in the process of teaching Georgian as a second language in Ethnic minorities. Namely, the research concludes several troublesome issues listed below: what and where teachers of Georgian as a second language teach; what kind of problems we meet in the Grammar learning process; what are the specific reasons that make difficult learn state language at appropriate level. Besides, the work deals with the compliance of the methods of teaching Georgian as a second language in non-Georgian schools, the standard to teach Georgian as a second language according to the national curriculum acting in the state.

In order to monitor I visited village Kasumlo in Marneuli. I questioned 6 Georgian language teachers and 25 pupils of the basic secondary level. I had an interview with the teachers and the open questionnaires with the pupils. It was aimed to understand the language competence and to name the problems by them, to name the specific reasons causing these problems and to find out the ways to solve them. I also had an interview with 6 non-Georgian students at Ilia State University and with Tinatin Kighuradze, Head of the Georgian Language Workshop.

The basic study issue of the mentioned work is to highlight the grammar issues that are difficult to understand in the process of learning/teaching Georgian as a second language at non-Georgian schools in compactly populated regions and to identify the causal reasons. As a result of the research, I have worked out several effective recommendations that I present in the work.